

การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต
The Evaluation of the Project of White School Free from Drug and Vices for
Protpittayapayat School

ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์
Siwapat Bamrungsetthapong

Received: August 29,2025

Revised: September 20,2025

Accepted: September 22,2025

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, โรงเรียนพรตพิทยพยัต
Deputy Director, Protpittayapayat School
Corresponding Author E-mail: siwapatb@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต โดยใช้กรอบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam (1971) ครอบคลุมด้าน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน ประกอบด้วยนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือแบบ ประเมิน 5 ฉบับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้งความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่นสูง ($\alpha = 0.81-0.93$) การเก็บข้อมูลดำเนินการ 3 ระยะ ก่อน ระหว่าง และหลังโครงการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า โครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ($\bar{x} = 4.41$) แสดงถึงความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{x} = 4.30$) มีคู่มือและเกณฑ์การ ดำเนินงานครบถ้วน บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม ด้านกระบวนการ ($\bar{x} = 4.29$) มีการวางแผนและกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง และด้านผลผลิต ($\bar{x} = 4.41$) นักเรียนพัฒนาทักษะชีวิต พฤติกรรมด้านทานยาเสพติด และ ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจสูง โดยสรุป โครงการมีความเหมาะสมและประสิทธิภาพสูง สามารถเป็นต้นแบบ ให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ในการพัฒนาโรงเรียนปลอดภัยเสพติดและอบายมุขได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : สถานศึกษาสีขาว; การประเมินรูปแบบ CIPP; การป้องกันยาเสพติด; โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

Abstract

This research aimed to evaluate the White School Project: Free from Drugs and Vices at Protpittayapayat School using Stufflebeam's (1971) CIPP Model, covering four dimensions: Context, Input, Process, and Product. The sample group consisted of 361 participants, including students, teachers, administrators, parents, and school committee members, selected through simple random sampling. The research instruments comprised 5 sets of evaluation questionnaires, all validated for content and reliability ($\alpha = 0.81-0.93$). Data were collected in three phases: before, during, and after the project. The analysis employed mean scores and standard deviations.

The findings are as follows: all evaluation dimensions were rated at a high level, Context ($\bar{x} = 4.41$), indicating alignment with national policies and educational strategies; Input ($\bar{x} = 4.30$), reflecting comprehensive guidelines, adequate resources, and community participation; Process ($\bar{x} = 4.29$), showing well-planned and continuous activities; and Product ($\bar{x} = 4.41$), demonstrating students' development of life skills, preventive behaviors against drugs, and high satisfaction among stakeholders. In conclusion, the project was found to be highly appropriate and effective, serving as a model for other schools to promote sustainable drug-free and vice-free environments.

Keywords: White School; CIPP Evaluation Model; Drug Prevention; Protpittayapayat School

Type of Article: Research Article

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) โดยมีวิสัยทัศน์ให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้วางแผนแม่บทด้านความมั่นคง เน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหา และมุ่งสู่เป้าหมาย “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ข้อมูลเชิงสากลยังยืนยันความสำคัญนี้ โดยรายงาน World Drug Report 2019 ของ UNODC ระบุว่า มีผู้ใช้ยาเสพติดทั่วโลกกว่า 271 ล้านคน หรือร้อยละ 5.5 ของประชากรโลก และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มสารสังเคราะห์ ATS (UNODC, 2019)

ปัญหายาเสพติดและอบายมุขเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทยและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะในช่วงวัยมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่กำลังปรับตัวและเสี่ยงต่อการทดลองพฤติกรรมที่เป็นอันตราย หากไม่ได้รับการดูแลและป้องกันอย่างเหมาะสม ปัญหานี้ไม่เพียงส่งผลกระทบ

ต่อสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียน แต่ยังคงสร้างผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคมในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2566)

เพื่อตอบสนองต่อปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย “โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข” เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ปลอดภัย ส่งเสริมคุณธรรม และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมแก่นักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโครงการดังกล่าวจำเป็นต้องใช้กรอบการประเมินที่ครอบคลุมและเป็นระบบ โมเดล CIPP (Context, Input, Process, Product) ของ Stufflebeam (1971) จึงเป็นกรอบการประเมินที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากครอบคลุมการประเมินในทุกมิติของการดำเนินงาน ตั้งแต่การวิเคราะห์บริบท (Context) ที่ช่วยให้เข้าใจนโยบายและความจำเป็นของโครงการ การพิจารณาปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งรวมถึงทรัพยากร บุคลากร และความพร้อมต่าง ๆ การติดตามกระบวนการ (Process) ที่สะท้อนคุณภาพของการดำเนินงาน และการประเมินผลผลิต (Product) ที่แสดงถึงความสำเร็จและผลกระทบของโครงการต่อกลุ่มเป้าหมาย โมเดลนี้มีความเหมาะสมกับการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวเป็นอย่างดี เนื่องจากช่วยให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายและการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศได้นำโครงการนี้ไปปรับใช้และมีการประเมินผลในหลายมิติ งานวิจัยของ ภัฏญารัตน์ นามวิเศษ (2562) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ด้าน และผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอน (วางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และสะท้อนผล) โดยได้รับความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด งานวิจัยของ Samaporn Leepairat (2560) ที่โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี ก็สะท้อนว่าการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวมีผลการประเมินที่เหมาะสมในทุกมิติ ทั้งบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตนอกจากนี้ งานวิจัยของ นงนิตย์ สังขภิญโญ (2567), รัตนารณ ขจัดมลทิน (2565), และพรนภา ประยศ (2565) ยังยืนยันว่าโครงการสถานศึกษาสีขาวช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการป้องกันความเสี่ยง และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในระดับสูงสุด

สำหรับโรงเรียนพรตพิทยพยัต ในฐานะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีนักเรียนกว่า 3,000 คน ได้เริ่มดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขอย่างเต็มรูปแบบในปีการศึกษา 2567 โดยมีมุ่งหมายพัฒนานักเรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะชีวิต ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม อันจะนำไปสู่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้อันปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัตยังมีความโดดเด่นด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการพัฒนานวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น แพลตฟอร์ม PROT Care และ PROT Alert เพื่อคัดกรอง ติดตาม และป้องกันปัญหาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวให้ประสบ

ความสำเร็จ แต่ในขณะเดียวกันยังมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการประเมินอย่างเป็นระบบด้วยโมเดล CIPP (Context, Input, Process, Product) เพื่อสะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และผลลัพธ์ที่แท้จริงของโครงการ

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและ อบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต ด้วยโมเดล CIPP มีความสำคัญเชิงประโยชน์หลายประการ หากการศึกษา ครั้งนี้ประสบความสำเร็จ จะได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้นักเรียนกว่า 3,000 คนได้รับการป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังสามารถเป็นต้นแบบสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ในระดับชาติ ช่วยขยายผลการดำเนินงานสู่วงกว้าง และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในการสร้าง "สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด" ในทาง ตรงกันข้าม หากไม่มีการประเมินโครงการอย่างเป็นระบบ จะส่งผลกระทบต่อหลายกลุ่ม ได้แก่ นักเรียน ที่อาจไม่ได้รับการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดและอบายมุข ครูและ ผู้บริหาร ที่ขาดข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ อย่างเต็มศักยภาพ ผู้ปกครองและชุมชน ที่อาจสูญเสียโอกาสในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคม และ ระบบ การศึกษาของชาติ ที่อาจขาดต้นแบบที่ดีในการขยายผลนโยบายสำคัญ ส่งผลให้การลงทุนด้านการศึกษาและ การป้องกันปัญหาเสพติดไม่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า และอาจส่งผลต่อความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทในการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต
2. เพื่อประเมินปัจจัยในการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทย พยัต

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต มี ประโยชน์ในหลายมิติ ทั้งเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการ

ด้านสถานศึกษา ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของ โครงการ ทำให้ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา โครงการให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติ

ด้านนักเรียน การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยง เสริมสร้างทักษะชีวิต และลดความเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอบายมุข ทำให้คุณภาพชีวิต และการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น

ด้านชุมชนและผู้ปกครอง โครงการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวและชุมชน สร้าง เครือข่ายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

ด้านวิชาการ ผลการวิจัยสามารถเป็นต้นแบบและกรณีศึกษา (Case Study) ให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ รวมถึงเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับงานวิจัยต่อยอดในอนาคตทั้งเชิงเปรียบเทียบและเชิงพัฒนา

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ CIPP Model ของ Stufflebeam (1971) เป็นกรอบแนวคิดหลัก โดยเป็นโมเดลการ ประเมินโครงการที่ครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินงาน ประกอบด้วย

บริบท (Context) การวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย และความจำเป็นในการจัดทำโครงการ แนวคิดนี้ เชื่อมโยงกับทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ของ Bertalanffy (1968) ที่มององค์กรหรือสถานศึกษาเป็น ระบบที่ต้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยนำเข้า (Input) การพิจารณาทรัพยากร ฝีมือ เกณฑ์ และความพร้อมของบุคลากร สอดคล้อง กับแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ของ Hitt, Ireland, & Hoskisson (2017) ที่ชี้ว่า ทรัพยากรและขีดความสามารถขององค์กรเป็นตัวกำหนดความสำเร็จ

กระบวนการ (Process) การดำเนินงาน การวางแผน กิจกรรม และการติดตามประเมินผล เชื่อมโยง กับทฤษฎี PDCA Cycle ของ Deming (1986) ที่เน้นวงจรการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผลผลิต (Product) การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ทั้งทักษะชีวิต พฤติกรรม และความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้อง อ้างอิงแนวคิด Outcome-based Education (Spady, 1994) ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และ คุณลักษณะของผู้เรียน

สถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข หมายถึง สถานศึกษาที่ปลอดภัยยาเสพติด ปลอดภัย/ ปลอดภัยไฟฟ้า ปลอดภัยเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ปลอดภัยสื่อลามกอนาจาร ปลอดภัยการพนัน ปลอดภัยทะเลาะวิวาทและ ปลอดภัยเสี่ยงทุกชนิด มีการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการตามกระบวนการที่มีความเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

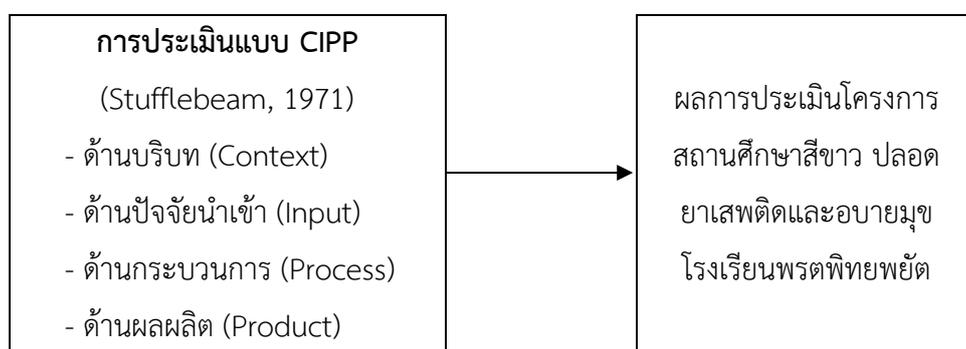
จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข พบว่ามีนักวิจัยหลาย ท่านที่ศึกษาประเด็นนี้ โดยกัญญารัตน์ นามวิเศษ (2560) ได้พัฒนารูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาว แบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก และใช้กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ในขณะที่นงนิตย์ สังข์ภิญโญ (2567) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง พบว่ามีช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบัน (ระดับปาน

กลาง) กับความคาดหวัง (ระดับมากที่สุด) ส่วนพัชรากร กรอบทอง และคณะ (2567) พบว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่มิมีการดำเนินโครงการดีกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก

งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP โดย Samaporn Leepairat (2560), รัตนาภรณ์ ขจัดมลทิน (2565), พรนภา ประยศ (2565) และธนกร จรุงนิมมาน (2567) มีผลการประเมินที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ด้านบริบท (Context) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงถึงความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบาย ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ด้านกระบวนการ (Process) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นงานของเชิดพงษ์ งอกनावัง และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2564) ที่พบว่าด้านกระบวนการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้านผลผลิต (Product) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ครอบคลุมทั้งผลสัมฤทธิ์ของโครงการ พฤติกรรมนักเรียน และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ความชัดเจนของนโยบาย และการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของ Stufflebeam (1971) ได้สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย (Research Conceptual Framework) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam (1971) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลผลิต (Product) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต ปีการศึกษา 2567 ได้แก่ นักเรียน จำนวน 2,967 คน ครู จำนวน 145 คน ผู้บริหาร

จำนวน 5 คน ผู้ปกครอง จำนวน 2,967 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 6,097 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยกำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) สำหรับประชากร 6,097 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน โดยแบ่งออกเป็น นักเรียน 175 คน ครู 9 คน ผู้บริหาร 1 คน ผู้ปกครอง 175 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน ในปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยนักเรียนและผู้ปกครองเป็นกลุ่มหลักที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการ จึงมีส่วนมากเพื่อให้ข้อมูลมีความเชื่อถือได้ ส่วนครูเป็นผู้ปฏิบัติการโดยตรงจึงมีจำนวนเพียงพอต่อการสะท้อนประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรม ขณะที่ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีหน้าที่และมุมมองที่ใกล้เคียงกันในการกำกับดูแล จึงเลือกตัวแทนที่มีประสบการณ์และความเข้าใจในโครงการมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต ได้แก่ แบบประเมินจำนวน 5 ฉบับ ซึ่งสร้างขึ้นสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ได้แก่ แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร จำนวน 32 ข้อ แบบประเมินสำหรับครู จำนวน 35 ข้อ แบบประเมินสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 28 ข้อ แบบประเมินสำหรับผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 ข้อ และ แบบประเมินสำหรับนักเรียน จำนวน 25 ข้อ แม้จะมีการสร้างแบบสอบถาม 5 ฉบับ แต่ได้ออกแบบให้มีแกนร่วม (core dimensions) เดียวกันตามกรอบ CIPP (Context, Input, Process, Product) โดยใช้วิธีการสร้างข้อคำถามที่สามารถเทียบเคียงกันได้ (Parallel Items) เพื่อให้ค่าที่ได้สะท้อนมิติเดียวกันแม้ตอบโดยคนละกลุ่ม

แบบประเมินทุกฉบับมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุมประเด็นการประเมินตามกรอบ CIPP Model ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) รวมทั้งการวัด ความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้องต่อโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนพรตพิทยพยัต ปีการศึกษา 2567

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แบบประเมินทั้ง 5 ฉบับได้รับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านการวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบพบว่าแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ทุกฉบับอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (≥ 0.50)

2. การหาค่าอำนาจจำแนกและค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) แบบประเมินแต่ละฉบับนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในโรงเรียน

พรตพิทยพยัต (ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการประเมินครั้งนี้) ก่อนนำไปใช้จริง จากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ ของแบบประเมินสำหรับผู้บริหาร เท่ากับ 0.89 แบบประเมินสำหรับครู เท่ากับ 0.92 แบบประเมินสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.81 แบบประเมินสำหรับผู้ปกครองนักเรียน เท่ากับ 0.91 และ แบบประเมินสำหรับนักเรียนเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงก่อนดำเนินโครงการ ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้ประชุมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว รวมทั้งทำความเข้าใจกับเครื่องมือและขั้นตอนการเก็บข้อมูล ในระยะนี้ได้เก็บข้อมูลจาก ครูและผู้บริหาร เพื่อนำมาประเมินด้านบริบท (Context) และ ปัจจัยนำเข้า (Input)

2. ช่วงระหว่างดำเนินโครงการ ในระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง เพื่อทบทวนความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินจาก ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการประเมินด้าน กระบวนการ (Process) ของโครงการ

3. ช่วงหลังเสร็จสิ้นโครงการ เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบด้าน ผลผลิต (Product) ของผู้เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยการแปลความค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ มาทำการเปรียบเทียบระดับตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best, 1997) เพื่อใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต ประจำปีการศึกษา 2567 โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยค่าที่รายงานเป็นค่าเฉลี่ยรวม

ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งสามารถรวมได้เพราะแบบสอบถามทุกฉบับถูกออกแบบให้ครอบคลุมมิติ CIPP เดียวกันและสามารถเทียบเคียงกันได้ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการสถานศึกษาสีขาวฯ โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ด้านบริบท (Context)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ความชัดเจนของนโยบายและเป้าหมาย	4.45	0.56	มาก
ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ/แผนการศึกษา	4.50	0.52	มาก
ความจำเป็นของโครงการต่อสถานศึกษา	4.40	0.60	มาก
การรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	4.30	0.65	มาก
รวม	4.41	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านบริบทโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.58) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ/แผนการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ความชัดเจนของนโยบายและเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.56) ความจำเป็นของโครงการต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรับรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.65)

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ของโครงการสถานศึกษาสีขาวโรงเรียนพรตพิทยพยัต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ของโครงการสถานศึกษาสีขาวฯ โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ความพร้อมของบุคลากร	4.35	0.63	มาก
ความเพียงพอของทรัพยากร/งบประมาณ	4.20	0.67	มาก
การสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน	4.25	0.61	มาก
ความครบถ้วนของคู่มือและเกณฑ์การดำเนินงาน	4.40	0.59	มาก
รวม	4.30	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.63) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความครบถ้วนของคู่มือและเกณฑ์การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.63) การสนับสนุนจากผู้ปกครองและ

ชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความเพียงพอของทรัพยากร/งบประมาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.67)

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน ของโครงการสถานศึกษาสีขาว โรงเรียนพรตพิทยพยัต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ ของโครงการสถานศึกษาสีขาว โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ด้านกระบวนการ (Process)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การวางแผนและกำหนดกิจกรรม	4.38	0.60	มาก
ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม	4.32	0.62	มาก
การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.28	0.66	มาก
การติดตามและสะท้อนผล	4.20	0.64	มาก
รวม	4.29	0.63	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.63) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนและกำหนดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) รองลงมาคือ ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.62) การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.66) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การติดตามและสะท้อนผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.64)

4. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินด้านผลผลิต ของโครงการสถานศึกษาสีขาว โรงเรียนพรตพิทยพยัต รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการประเมินด้านผลผลิต ของโครงการสถานศึกษาสีขาว โรงเรียนพรตพิทยพยัต

ด้านผลผลิต (Product)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม 5 ยุทธศาสตร์	4.42	0.55	มาก
พฤติกรรมป้องกันและต้านทานยาเสพติดของนักเรียน	4.35	0.61	มาก
การพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.45	0.54	มาก
ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง	4.40	0.57	มาก
รวม	4.41	0.57	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.57) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม 5 ยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.55) ความพึงพอใจ

ของผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ พฤติกรรมการป้องกัน และด้านทานยาเสพติดของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนพรตพิทยพยัต ประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้กรอบการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model พบว่า

1. ด้านบริบท (Context) ผลการวิจัยพบว่า บริบทในการดำเนินงานของโครงการสถานศึกษาสีขาว โรงเรียนพรตพิทยพยัต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) โดยเฉพาะความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) อยู่ในระดับสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงนโยบายระดับชาติ พร้อมทั้งสามารถนำมาปรับใช้ได้จริงในระดับปฏิบัติการ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ได้ผลเช่นนี้ อาจมาจากการที่โรงเรียนพรตพิทยพยัตมีการถ่ายทอดนโยบายจากผู้บริหารสู่ครูและนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจง ทำแผนงาน และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับ กัญญารัตน์ นามวิเศษ (2560) ที่ชี้ว่าความสำเร็จของสถานศึกษาสีขาวขึ้นอยู่กับความชัดเจนและการวางแผนที่สอดคล้องกับกรอบสถานศึกษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Samaporn Leepairat (2560) ที่พบว่า การประเมินด้านบริบทในโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะโรงเรียนสามารถปรับแผนและยุทธศาสตร์ให้เชื่อมโยงกับการดำเนินงานของสถานศึกษาได้จริง ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงตอบย้่าว่า “ความชัดเจนของนโยบายและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์” เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างโรงเรียนปลอดภัย และอบายมุข

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยนำเข้าของโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) โดยความครบถ้วนของคู่มือและเกณฑ์การดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.59) เหตุผลที่ทำให้โรงเรียนพรตพิทยพยัตมีความพร้อมในด้านนี้ เนื่องจากโรงเรียนได้พัฒนา “คู่มือการดำเนินงาน” และมีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุน เช่น ระบบ PROT Care และ PROT Alert ซึ่งช่วยให้ครูและบุคลากรเข้าถึงแนวทางการดำเนินงานได้สะดวกและลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล การมีเครื่องมือที่ชัดเจนยังทำให้ผู้ปกครองและชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ Samaporn Leepairat (2560) ที่รายงานว่าโรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานีประสบความสำเร็จเพราะมีคู่มือและเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ ขจัดมลทิน (2565) ที่พบว่าปัจจัยนำเข้าที่สำคัญของโครงการคือความพร้อมของบุคลากรและทรัพยากรสนับสนุน การมีคู่มือและเกณฑ์การดำเนินงานที่ครบถ้วนจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือบริหาร แต่ยังเป็น “สะพานเชื่อม” ให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านกระบวนการ (Process) ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.63) โดยด้านการวางแผนและการกำหนดกิจกรรมได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.60) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ไม่ได้ดำเนินไปอย่างฉาบฉวย แต่เกิดจากการวางแผนที่รอบคอบและมีการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชน เหตุผลที่ทำให้กระบวนการดำเนินงานมีคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียน

พรตพิทยพยัตมีกลไกการติดตามอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมสะท้อนผลเป็นระยะ และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาท ทำให้การดำเนินงานไม่สะดุด สอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ ขจิตมลทิน (2565) ที่ชี้ว่าโรงเรียนบ้านม่วงใหญ่มีผลการประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากมีกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ นงนิตย์ สังข์ขวัญ (2567) ที่แม้พบว่าหลายโรงเรียนมีสภาพปัจจุบันด้านกระบวนการเพียงระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังกลับอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าหากโรงเรียนสามารถจัดระบบการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมได้ดี ผลสัมฤทธิ์ก็จะสูงขึ้นอย่างชัดเจน

4. ด้านผลผลิต (Product) ผลการวิจัยพบว่า ผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.57) โดยการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.54) แสดงให้เห็นว่าโครงการสามารถสร้างผลลัพธ์ที่จับต้องได้ต่อตัวนักเรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต และพฤติกรรมที่เหมาะสม เหตุผลสำคัญคือโรงเรียนพรตพิทยพยัตมีการดำเนินกิจกรรม 5 ยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง มีทั้งห้องเรียนสีขาว กิจกรรมปลอดบุหรี่ การรณรงค์สร้างสรรค์ และการขยายผลไปสู่ชุมชน ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านทานยาเสพติดและอบายมุขได้อย่างเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ พรนภา ประยศ (2565) ที่พบว่าโรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 93.30 และไม่มีนักเรียนที่ใช้สารเสพติด อีกทั้งยังสอดคล้องกับ จักรพงศ์ แดงกัณฑ์ (2565) ที่รายงานว่าโรงเรียนสันติวิทยาสรรพมีผลการประเมินด้านผลผลิตในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจสูงต่อโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ

โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายเชิงรุกเพื่อยกระดับโครงการสถานศึกษาสีขาวอย่างต่อเนื่อง เช่น การบรรจุแผนแม่บทสถานศึกษาสีขาวในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดตั้งหน่วยงานหรือศูนย์บูรณาการเพื่อประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับครู

ครูและบุคลากรควรบูรณาการกิจกรรมสถานศึกษาสีขาวเข้ากับการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดโครงการที่เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม การสอดแทรกทักษะชีวิตในบทเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทในการออกแบบและดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและความเป็นเจ้าของร่วมของโครงการ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนพรตพิทยพยัต งานวิจัยในอนาคตควรขยายไปสู่โรงเรียนประเภทต่าง ๆ ทั้งขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการสถานศึกษาสีขาว นอกจากนี้ ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อนำผลไปปรับใช้จริงและสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ นามวิเศษ. (2562). รูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม. *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม*, 6(1), 17–28.
- จักรพงษ์ แดงกัญจน์. (2565). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนสันติวิทยาสรรพ์. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 1(5), 15–27.
- นงนิตย์ สังข์ภิญญา. (2567). สภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(1), 57–75.
- พรนภา ประยศ. (2565). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนแม่หลวงอุบลรัตน์ไทยคิริ อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. *วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(6), 401–417.
- รัตนภรณ์ ขจัดมลทิน. (2565). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านม่วงใหญ่ อำเภอน้ำโพธิ์ไทย. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 783-796.
- สมาพร ลีภัยรัตน์. (2563). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(2), 176–185.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2566). *รายงานสถานการณ์ยาเสพติด พ.ศ. 2566*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *รายงานสถานการณ์และนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. George Braziller.

Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. MIT Press.

Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2017). *Strategic management: Competitiveness and globalization* (12th ed.). Cengage Learning.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*, 607–610.

Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. American Association of School Administrators.

Stufflebeam, D. L. (1971). The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability. *Journal of Research and Development in Education, 5*(1), 19–25.

United Nations Office on Drugs and Crime. (2019). World drug report 2019. *United Nations*.
<https://wdr.unodc.org/wdr2019/en/index.html>